

Digitaliseringsdirektoratet
postmottak@digdir.no
kopi: helene.hoggen@digdir.no

Oslo, 12.juni 2020

Saksnummer. 19/01489

Innspill til handlingsplan for økt andel grønne og innovative offentlige anskaffelser
Avfall Norge takker Digitaliseringsdirektoratet for anledningen til å komme med innspill til arbeidet med handlingsplan for økt andel grønne og innovative offentlige anskaffelser.

Krav og korrekt etterlevelse av krav for offentlige innkjøp er et godt virkemiddel for å påvirke andelen grønne og innovative offentlige anskaffelser. For å skape et hjemmemarked for mer grønne og sirkulære produkter, er det viktig at det offentlige som en stor innkjøper tar på seg en pådriverrolle i fremveksten av miljøvennlige innkjøp.

Mer ambisiøse krav

Iht. dagens forskrift om offentlige anskaffelser (§ 7-9) skal «... *Der miljø brukes som tildelingskriterium, bør det som hovedregel vektet minimum 30 prosent*». Avfall Norge mener det må stilles sterkere krav der miljø brukes som tildelingskriterium, og at forskriften bør endres til «...*skal det vektet minimum 30 prosent*». Det vil gi økte muligheter for nye og innovative produkter og tjenester. Det er viktig ved innføring av en slik endring, at innkjøpsansvarlig har riktig kompetanse for å vurdere dette.

I dagens forskrift om offentlige anskaffelser § 15-3 Merkeordninger, er det henvist til at oppdragsgivere kan bruke merkeordninger som sikring for miljøkriterier. Avfall Norge mener at bruken av merkeordninger bør utvides, og at det for visse produkter bør være et krav, samt at Statlige myndigheter bør være den aktøren som fastslår hvilke merkeordninger som er godkjent for bruk i offentlige innkjøp.

Prioriteringer i handlingsplanen

Blant prioriteringene nevnt på direktoratets nettsider, vil tiltak rettet mot måloppnåelse av mer sirkulærøkonomi være kjernen i å nå målsetninger på de andre nevnte prioriterte områdene.

Ved f. eks å stille minimumskrav til en % andel resirkulerte materialer i alle offentlige prosjekter, vil man fremme innovasjon og skape et hjemmemarked for en større andel miljøvennlige produkter og tjenester. Drivstoff, byggevarer, innredning og emballasje er eksempler på varekategorier hvor et tilstrekkelig antall aktører og produkter med resirkulert innhold er på markedet til å opprettholde konkurranse.

Tekstiler har stort klimafotavtrykk og er et økende avfallsproblem, så dette er et annet område som bør prioriteres fremover.

Det såkalte drivstoffhierarkiet fungerer også for svakt som virkemiddel for økt bruk av biogass i transportsektoren i tråd med nasjonale nasjonale målsettinger. Det bør derfor vurderes hvordan offentlige innkjøp i større grad kan bidra til økt utnyttelse av biogass.

Krav til kompetanse/kompetansetilgang for innkjøpere i det offentlige

Det bør stilles krav til kompetanse på grønne og innovative innkjøp hos offentlige innkjøpere. Tilgang til, eller ansettelse av egne klimarådgivere, bør være obligatorisk for alle offentlige innkjøpskontor. Tilgang til klimarådgivere bør være på lokalt eller regionalt nivå.

Arbeidet med kriterievevisere og innkjøpsveiledere bør styrkes og omfatte flere produkt- og tjenesteområder. Vi viser her til innspill til handlingsplanen fra Norsk Industri og LO.

Politisk ansvar for egne virksomheter

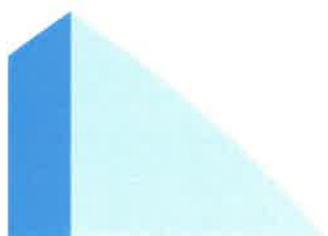
Det offentlige kjøper inn varer og tjenester for ca 500 MRD i året, og sterkere politiske føringer for grønne offentlige innkjøp vil påvirke måten man designer og produserer varer, forbedre livsløpskostnader og øke muligheten til gjenbruk og resirkulering. Det bør utarbeides en veileder for politikerne på statlig, regionalt og kommunalt nivå, der man belyser muligheten for å stille grønne krav for innkjøp, innen gjeldende avtale- og regelverk.

Risikoavlastning

Innkjøp av produkter og tjenester som vektlegger miljø og innovasjon vil ofte koste mer enn alternativene på innkjøpstidspunktet. Avfall Norge støtter Norsk Industri sitt innspill knyttet til risikoavlastning, men da også for tiltak som gir fremmer en sirkulær økonomi og økt ressursutnyttelse, ikke "bare" klimagevinster.

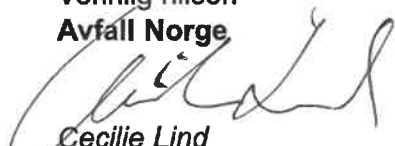
Bedre statistikk samt synliggjøring av data og utvikling

God statistikk er viktig for kunne måle utvikling og "grønne offentlige anskaffelser" inngår som en av flere indikatorer når EU skal medlemslandenes utvikling innen sirkulær økonomi. Det er viktig at Norge følger dette arbeidet og bidrar til utvikling av felleseuropeiske indikatorer for grønne offentlige innkjøp.

Parallelt med dette bør det vurderes hvordan Doffin raskt og enkelt kan utvikles til å både fremheve grønne og innovative anskaffelser og ta frem statistikk, f.eks. ved at utlysningene "tagges og telles", at utviklingen synliggjøres på nett og at det utvikles filtreringsmuligheter som kan være nyttige for både myndighetene, tilbydere og innkjøpere. Dette kan f.eks. omfatte at man må synliggjøre vektingen av miljø på Doffin og svarer ut om miljøkrav er tatt med i ytelsen og om det er gitt kvalifikasjonskrav eller tildelingskrav. Dette vil bidra både til bevisstgjøring og gi bedre oversikt.

Vennlig hilsen
Avfall Norge

Cecilie Lind
Næringspolitisk direktør

